

Dosarul nr. 2ra-1930/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău (jud. N. Arabadji)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Bostan, A. Pahopol, V. Negru)

ÎNCHEIERE

07 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Mariana Pitic
Iurie Bejenaru

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Svetlana Șevcenco împotriva Olgăi Iurcenco și Vladimir Iurcenco, succesorii în drepturi a lui Mihail Iurcenco cu privire la repunerea în termenul de prescripție extinctivă, transmiterea silită în posesie a bunului ipotecat pentru a fi vândut, evacuarea locatarilor și a bunurilor din imobilul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco și a fost menținută hotărârea din 21 septembrie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, prin care acțiunea a fost admisă,

c o n s t a ț ă:

La data de 18 septembrie 2014, Svetlana Șevcenco a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Mihail Iurcenco solicitând transmiterea silită în posesia sa pentru a fi vândut bunul imobil ipotecat - apartamentul nr. 12, nr. cadastral xxxxx, suprafață totală de 71.1 m.p., inclusiv suprafața locativă de 46.2 m.p, situat pe adresa xxxxx, care aparține cu drept de proprietate privată lui Iurcenco Mihail, evacuarea silită a locatarilor și bunurilor din imobilul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată.

În cadrul examinării cauzei, a înaintat cerere de concretizare a acțiunii către Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco, succesorii în drepturi ai lui Mihail Iurcenco solicitând repunerea în termenul de prescripție extinctivă, transmiterea silită în posesia sa pentru a fi vândut bunul imobil ipotecat - apartamentul nr. 12, nr. cadastral xxxxx suprafață totală de 71.1 m.p., inclusiv suprafața locativă de 46.2 m.p, situat pe adresa xxxxx, care aparține cu drept de proprietate privată lui

Iurcenco Mihail, evacuarea silită a locatarilor și bunurilor din imobilul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că între Șevcenco Iurie, care a decedat la data de 07 noiembrie 2004 și Iurcenco Mihail a fost încheiat contractul de împrumut nr. 7692 din 22 octombrie 2004, conform căruia, defunctul Șevcenco Iurie i-a împrumutat lui Iurcenco Mihail suma de 10 000 de euro, scadentă la data de 22 ianuarie 2005. În vederea asigurării executării în termen a obligațiilor asumate conform contractului de împrumut de către debitorul gajist a fost pus în gaj apartamentul nr. 12, situat în xxxxx. În același scop, la data de 22 octombrie 2004 a fost încheiat contractul de ipotecă nr. 7693, care a fost înregistrat la OCT Chișinău sub nr. cadastral xxxxx la data 27 octombrie 2004, fiind ipotecat apartamentul nr. 12, cu suprafață totală de 71.1 m.p., inclusiv suprafața locativă de 46.2 m.p., care îi aparținea lui Iurcenco Mihail cu drept de proprietate privată.

A mai indicat că după decesul lui Iurie Șevcenco, în baza contractului de partaj al bunurilor succesoriale din 23 iunie 2014 a devenit succesoare a unor drepturi și bunuri ce aparțineau soțului ei. Astfel, conform pct.3.5 al contractului menționat bunurile succesoriale pentru care s-au eliberat certificatele de moștenitor constau și din drepturile patrimoniale născute în temeiul contractului de împrumut încheiat de defunctul Șevcenco Iurie, în calitate de împrumutător, cu Iurcenco Mihail, în calitate de împrumutat, autentificat la 22 octombrie 2004 și înregistrat sub nr.7692. Conform pct.4.2 al contractului de partaj al bunurilor succesoriale din 23 iunie 2014, în proprietatea Svetlanei Șevcenco trec bunurile, stipulate în pct.pct. 3.2 - 3.6 din prezentul contract, iar conform pct.9 al contractului de partaj al bunurilor succesoriale din 23 iunie 2014, Svetlana Șevcenco unipersonal îl subrogă pe defunctul Iurie Șevcenco, decedat la 07 noiembrie 2004, în contractele de împrumut și contractele de ipotecă. Totodată, conform pct. 4 al contractului de împrumut nr. 7692 din 22 octombrie 2004, obligațiile asigurate din contul obiectului gajului cuprind datoria de bază (împrumutul), dobânzile, prejudiciul cauzat în urma neexecutării în termen sau în volum deplin a obligațiilor asumate conform contractului de împrumut, inclusiv a tuturor cheltuielilor suportate de către creditorul gajist în rezultatul executării silite și realizării obiectului gajului.

Reclamanta a invocat prevederile art.488, art.585, art.871 și art.872 Codul civil și prevederile art. 30 alin. (1), alin. 2 lit.c) al Legii cu privire la ipotecă nr.142 din 26.06.2008 și a susținut că în prezent, în temeiul contractului de împrumut nr.7692 din 22 octombrie 2014, Mihail Iurcenco îi datorează suma de 10 000 de euro, iar dobânda de întârziere constituie suma de 17 891 de euro. Contractul de împrumut a banilor cu ipotecă din 22 octombrie 2004 a fost încheiat în strictă conformitate cu legislația în vigoare, adică în temeiul art. 468 alin.(2) Codul civil, a fost respectată forma solemnă, la fel a fost stabilită identitatea părților, tipul ipotecii, estimarea bunului imobil ipotecat și exprimarea acordului lui Mihail Iurcenco de a constitui ipoteca în favoarea reclamantei. În fața notarului, debitorul ipotecar, Mihail Iurcenco, a făcut cunoștință cu condițiile împrumutului și a fost de acord de a constitui ipoteca în favoarea creditorului ipotecar.

A menționat reclamanta că Mihail Iurcenco până la data de 17 septembrie 2014 nu i-a restituit reclamantei suma împrumutată în mărime de 10 000 de euro. Consideră că în temeiul contractului din 22 octombrie 2004, creditorul ipotecar este

în drept să urmărească bunul ipotecat. În acest sens, a făcut referire la prevederile art.31 alin.(1) lit.a) al Legii cu privire la ipotecă nr.142 din 26 iunie 2008 și prevederile art.488 Codul civil și a susținut că la data de 21 iulie 2014, a înaintat lui Mihail Iurcenco o notificare, prin care a solicitat restituirea datoriei și a dobânzii de întârziere, totodată, comunicând că în termen de 20 de zile să restituie datoria ori să transmită în posesie a bunul gajat. Cu conținutul notificării, Iurcenco Mihail a făcut cunoștință, fapt confirmat prin avizul de recepție, însă aceasta a rămas fără răspuns.

Tot în motivarea acțiunii depuse, cu referire la pretenția privind repunerea în termenul de prescripție, a invocat reclamanta prevederile art.267 alin.(1), art.272 alin.(1) Codul civil și a menționat că la data 22 ianuarie 2005, data limită până la care debitorul gajist era obligat să restituie împrumutul conform contractului de împrumut nr.7692 din 22 octombrie 2004, creditorul ipotecar nu mai era în viață, deoarece el a decedat la 07 noiembrie 2004. După decesul creditorului gajist, succesorii lui, inclusiv reclamanta, s-au aflat în litigiu care a avut ca obiect partajarea patrimoniului succesoral al defunctului Iurie Șevcenco, inclusiv a drepturilor patrimoniale născute în temeiul contractului de împrumut din 22 octombrie 2004 încheiat între defunct cu Iurcenco Mihail și în temeiul contractului de ipotecă nr.7693 din 22 octombrie 2004, încheiat între defunct în calitate de creditor ipotecar, care avea ca obiect bunul imobil cu nr.cadastral xxxxx și anume apartamentul nr.12 situat pe adresa xxxxx, care aparținea cu drept de proprietate privată debitorului ipotecar Iurcenco Mihail.

A menționat reclamanta că prin decizia Curții de Apel Chișinău nr.2a-1143/13 din 23 mai 2013 a fost confirmată tranzacția de împăcare încheiată între reclamantă și Podlipean Vera, conform căreia ultima a renunțat la dreptul de creanță din contractul de împrumut din 22 octombrie 2004 încheiat între Șevcenco Iurie și Iurcenco Mihail.

La data de 11 martie 2014 i-a fost eliberat certificatul de calitate de moștenitor nr.3280, care în condițiile legii, putea fi utilizat numai pentru dobândirea actelor necesare pentru a dovedi existența bunurilor ce compun patrimoniul succesoral, urmând ca certificatul de moștenitor să fie eliberat ulterior. Mai indică că dînsei și Verei Podlipean, le-au fost eliberate la 04 iunie 2014 certificatele de moștenitor legal cu nr.7553-7558 a câte 1/3 cote-părți ideale din patrimoniul succesoral al defunctului, Șevcenco Iurie. După identificarea patrimoniului succesoral și obținerea actelor care confirmă existența drepturilor patrimoniale ale defunctului Șevcenco Iurie, la 23 iunie 2014 între succesorii Șevcenco Svetlana și Podlipean Vera a fost încheiat contractul de partaj al bunurilor succesoriale ale defunctului Șevcenco Iurie nr.8677, autentificat notarial, în care au fost identificate și partajate bunurile succesoriale.

A relatat reclamanta că în temeiul pct. 4.2 al contractului de partaj nr.8677 din 23 iunie 2014, în proprietatea reclamantei au fost trecute drepturile patrimoniale născute în temeiul contractului de împrumut și contractului de ipotecă încheiate la 22 octombrie 2004 între Șevcenco Iurie și Iurcenco Mihail, iar în așa mod, la 23 iunie 2014 a dobândit în proprietate drepturile patrimoniale născute în temeiul contractelor de împrumut și ipotecă încheiate la 22 octombrie 2004 între Șevcenco Iurie și Iurcenco Mihail.

A considerat reclamanta că curgerea termenului de prescripție în speță a fost întrerupt. Or, decesul creditorului ipotecar, Șevcenco Iurie pînă la data rambursării împrumutului acordat lui Iurcenco Mihail, poate fi calificat drept forță majoră care a făcut imposibilă realizarea dreptului său de a înainta acțiunea în termenul general de prescripție extinctivă. La rîndul său, succesorii Șevcenco Svetlana și Podlipean Vera au primit certificatele de moștenitor la 04 iunie 2014, iar patrimoniul succesoral a fost partajat în modul prevăzut prin contractul din 23 iunie 2014. Respectiv, a indicat că la 04 iunie 2014, Șevcenco Svetlana și Podlipean Vera, în calitate de moștenitori legali cu cote-părți în patrimoniul succesoral, au căpătat dreptul de a revendica drepturile patrimoniale apărute în baza contractelor încheiate de către defunctul Șevcenco Iurie, inclusiv pe calea intentării unei acțiuni în judecată. Începînd cu data de 23 iunie 2014 a devenit proprietar exclusiv al drepturilor patrimoniale născute în temeiul contractului de împrumut și contractului de ipotecă din 22 octombrie 2004, încheiate între Șevcenco Iurie și Iurcenco Mihail. Prin urmare, a considerat că acțiunea poate fi depusă în instanță cu condițiile că persoana să fie titular al unui drept și că acest drept să fie încălcat. La caz, dînsa a devenit beneficiar a 1/3 cote-părți a drepturilor patrimoniale născute în temeiul contractului de ipotecă nr.7692 din 22 octombrie 2004, la data primirii certificatului de moștenitor legal, adică la data de 04 iunie 2014, iar de la 23 iunie 2014 a obținut dreptul de proprietate exclusiv asupra creanțelor care derivă din acest contract.

Prin urmare, a considerat că dreptul său la acțiune a apărut de la data când a dobândit calitatea de proprietar al drepturilor patrimoniale, născute în temeiul contractului de ipotecă, în conformitate cu certificatul de moștenitor din 04 iunie 2014 și contractul de partajare a averii succesorală din 23 iunie 2014. Or, pînă la data apariției dreptului la acțiune, termenul prescripției extinctive urmează fi considerat ca fiind suspendat în baza art.274 alin.(1) lit.a) Codul civil.

Prin hotărârea din 21 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea depusă de Svetlana Șevcenco a fost admisă. A fost dispusă repunerea în termenul de adresare în instanța de judecată, ca omis din motive întemeiate, a fost transmis silit de la Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco, succesorii în drepturi ai lui Mihail Iurcenco, în posesia Svetlanei Șevcenco bunul imobil pentru a fi vîndut, în condițiile legii, și anume apartamentul nr.12 din xxxxx, înregistrat în Registrul bunurilor imobile cu numărul xxxxx, au fost evacuați silit din apartamentul nr.12 din xxxxx, Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco și alți membri ai familiei, altor persoane, ce utilizează imobilul indicat, precum și bunurile aflate în imobilul indicat, au fost încasate în mod solidar, de la Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco în beneficiul Svetlanei Șevcenco cheltuielile de judecată, inclusiv, taxa de stat în mărime de 500 de lei și cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei, iar în total suma de 5 500 de lei, iar în beneficiul statului suma de 5851 de lei.

La data de 18 octombrie 2017 și 19 octombrie 2017, Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco au declarat apel împotriva hotărârii din 21 septembrie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani, solicitînd admiterea apelului, casarea hotărârii contestate cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca depusă tardiv.

Prin decizia din 22 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco și a fost menținută hotărârea primei instanțe.

În susținerea concluziilor sale instanța de apel a menționat că termenul general de prescripție, în interiorul căruia, creditorul ipotecar avea dreptul conferit de lege de a solicita, pe calea acțiunii în justiție exercitarea drepturilor născute din contractul de împrumut asigurat prin ipotecă, este de 3 ani. La caz, obligația de restituire a împrumutului a devenit exigibilă la data de 22.01.2005 și respectiv, termenul de prescripție pentru exercitarea dreptului la acțiune privind încasarea împrumutului respectiv, a expirat la data de 23.01.2008.

Totodată, instanța de apel a reținut că creditorul ipotecar Șevcenco Iurii, pînă la data apariției dreptului la acțiune, a decedat la 07.11.2004.

Or, art.279 alin.(1) Cod civil prevede că, în cazuri excepționale, dacă instanța de judecată constată că termenul de prescripție extinctivă nu este respectat datorită unor împrejurări legate de persoana reclamantului, dreptul încălcat al persoanei este apărut. În conformitate art.116 alin.(1) CPC, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

A mai reținut instanța de apel că succesorii lui Șevcenco Iurie, inclusiv Șevcenco Svetlana și Podlipean Vera au primit certificatele de moștenitor la 04.06.2014 (f.d.14), iar patrimoniul succesoral a fost partajat prin contractul din 23.06.2014, fapt care denotă că la data 04.06.2014, Șevcenco Svetlana și Podlipean Vera, în calitate de moștenitori legali cu cote - părți în patrimoniul succesoral, în baza art.272 Cod civil, au căpătat dreptul de a revendica drepturile patrimoniale apărute în baza contractelor încheiate de către defunctul Șevcenco Iurii, inclusiv pe calea intentării unei acțiuni în judecată de apărare a dreptului încălcat.

Astfel, Colegiul civil a concis că creditorul ipotecar, Șevcenco Svetlana, are dreptul la valorificarea dreptului său de creanță din contul bunului ipotecat. Or, în speță, nu s-a contestat valabilitatea creanței asigurate prin ipotecă, iar reieșind din esența instituției ipotecii, acesta reprezintă un raport juridic accesoriu care se stinge odată cu stingerea obligației asigurate. Mai mult ca atât, Colegiul civil al instanței de apel a notat că ipoteca, instituie un drept real, prioritar în raport cu alte drepturi asupra aceluiași bun.

În contextul celor expuse, instanța de apel a conchis că pretențiile acțiunii înaintate de Șevcenco Svetlana privind repunerea în termenul de prescripție extinctivă, transmiterea silită în posesie a bunului ipotecat pentru a fi vîndut, evacuarea locatarilor și a bunurilor din imobilul ipotecat și încasarea cheltuielilor de judecată, își găsesc suportul de fapt și de drept, acestea în mod justificat fiind admise de către instanța de fond.

La data de 10 iulie 2018, Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco au declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată ca fiind depusă tardiv.

În motivarea recursului a indicat că atât instanța de apel, cât și prima instanță la judecarea cauzei date au aplicat eronat normele de drept material și greșit au ajuns la concluzia repunerii reclamantei în termenul de prescripție, deoarece obligația de restituire a împrumutului a devenit exigibilă la data de 22 ianuarie 2005 și respectiv, termenul de prescripție pentru exercitarea dreptului la acțiune

privind încasarea împrumutului a expirat la data de 23 ianuarie 2008, însă reclamanta s-a adresat cu acțiune în judecată abia la 18 septembrie 2014.

La data de 23 octombrie 2018, Svetlana Șevcenco a depus referință prin care a solicitat ca recursul declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco să fie considerat inadmisibil, cu atât mai mult că hotărârile judecătorești contestate au fost executate.

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Din actele cauzei rezultă că decizia Curții de Apel Chișinău este emisă la data de 22 mai 2018. Astfel, recursul, declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco la data de 10 iulie 2018, este în termen.

Examinând temeiurile recursului declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco, în raport cu materialele dosarului, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura

admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco.

În conformitate cu art. 270, 431, 433 lit. a), 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Olga Iurcenco și Vladimir Iurcenco se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Mariana Pitic

Iurie Bejenaru